

MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATIONDOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-4>**НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ТА РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ****Бельська Т. В.**

*доктор наук з державного управління, доцент,
завідуюча кафедри менеджменту
Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України
м. Київ, Україна*

Малюхов О. С.

*аспірант кафедри менеджменту і публічного адміністрування
Харківського національного університету міського
господарства імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна*

Малюхова Ю. І.

*аспірант кафедри менеджменту і публічного адміністрування
Харківського національного університету міського
господарства імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна*

Новітні інформаційні технології кардинально змінюють фактично всі соціальні взаємодії, що переходять у діджиталізовану форму та створюють унікальні можливості для регіонального розвитку. Однією з головних умов ефективного реформування органів публічної влади є цифровізація суспільства, що сприяє підвищенню ефективності роботи та комунікації між органами влади та громадянами, представниками бізнес-середовища, іншими організаціями тощо.

Поняття «цифровізація» є новим поняттям в науці. Його розуміють як «впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Це перехід біологічних та фізичних систем у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних

та обчислювальних компонентів). Перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний. Споживачами цифрових технологій виступають усі – держава, бізнес, громадяни» [5].

В свою чергу, вітчизняні науковці Т. Биркович, В. Биркович та О. Кабанець, досліджуючи механізми публічного управління, визначають, що “розвиток сфери цифрових трансформацій в системі публічного управління та адміністрування є потенційним прикладом для всієї країни, що в цілому, також дозволяє отримувати значні переваги і для приватних компаній – підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, а також і для громадян – здобуття нових знань і навичок, вибір роботи та розширення можливостей” [1]. На думку М. Токар, “впровадження діджитал-технологій – це можливість значно спростити механізм комунікації громадян із державними установами, керівниками різних державних відомств, службовцями, клерками, соціальними працівниками тощо” [4, с. 97]. Враховуючи думки українських вчених, можна говорити про те, що одним з пріоритетних напрямків публічного управління є впровадження новітніх інформаційних технологій в діяльність органів влади для цифрового розвитку суспільства в цілому.

Варто відзначити, що Україна має позитивні показники у розвитку цифрових технологій, однак, цього замало, щоб конкурувати із світовими країнами-лідерами. Відповідно до даних рейтингу “Global Innovation Index 2021” [8], що складаються з приблизно 80 критеріїв, згрупованих у інноваційні ресурси та результати, у 2021 році наша держава займає 49 місце серед 132 держав. На жаль, даний показник нижче за попередні роки: 2019 рік – 47 місце, 2020 рік – 45 місце.

Цього року Україна посіла 76 місце за обсягом інноваційного внеску, не нижче, ніж минулого року, але вище, ніж у 2019 році. За результатами інновацій наша країна займає 37 позицію, що є такою ж, як і минулого року, але нижчою ніж 2019 році. Також українська держава знаходиться на 3-ому місці серед 34-х груп з нижчим середнім рівнем доходу економіки та 32-ому місці серед 39 економік Європи.

Підкреслимо, що Україна значно покращила показники у рейтингу становлення електронного урядування “UN E-Government Survey 2020” [10]. У 2020 році українська держава у рейтингу E-Government Development Index посіла 69 сходинку із 193 країн із загальним індексом 0,7119, який вказує на готовність та потенціал органів публічної влади у впровадженні новітніх інформаційних технологій в свою діяльність для надання громадянам державних послуг. У рейтингу E-Participation Index Україна знаходиться на 46 місці із індексом 0,8095. Причиною стрімкого розвитку цифрових технологій за останні роки

стала пандемія COVID-19, яка змусила органи публічної влади знаходити нові та дієві інструменти здійснення своєї діяльності та швидше впроваджувати новітні інформаційні технології та переглядати стратегічні пріоритети держави. Одним із важливих елементів у цьому процесі стала цифровізація регіонів.

Міністерством цифрової трансформації за підтримки Програми EGAP, що виконується Фондом Східна Європа і фінансується Швейцарією, було створено платформу “Дія. Цифрова громада”, де створено алгоритм для цифровізації територіальних громад та міст України. Платформа містить найнеобхіднішу інформацію для цифрових лідерів та їхніх команд: інструменти, проекти, шаблони, навчальні матеріали [2].

Нині фактично у всіх областях України працюють CDTO (Chief Digital Transformation Officer) – заступники голів обласних державних адміністрацій з цифровізації, які аналізують рівень цифровізації регіонів, визначають пріоритети та шляхи цифрової трансформації, працюють над вирішенням проблем та запитів від громад, а також сприяють втіленню кращих цифрових рішень в об’єднаних територіальних громадах, містах та областях [6].

Приємно спостерігати той факт, що за один рік існування CDTO вдалося отримати позитивні результати, а саме [7]:

- розробити “пакет цифровізації громади” – дорожню мапу, інструкції, приклади нормативних документів, які скоро будуть опубліковані на новому порталі “Дія. Цифрова громада”;

- організувати дослідження потреб у цифровізації у 125 громадах. Це необхідно для того, щоб допомогти сфокусуватися увагу на більш ефективному впровадженні цифрових технологій;

- створити Smart City Club – майданчик, де профільні представники 40 великих міст щотижнево обмінюються найкращими практиками та знаходять рішення для того, щоб якомога швидше провести цифрову трансформацію міст;

- провести понад 100 навчальних сесій для цифрових лідерів.

Восени 2021 року Міністерство цифрової трансформації України та Програма “U-LEAD з Європою” підписали меморандум про взаєморозуміння, де планують реалізувати ініціативи з розвитку потенціалу цифрової трансформації на місцевому рівні: провести спільні дослідження щодо потреб територіальних громад у цифровій трансформації, провести тренінги для представників територіальних громад на тему цифрової трансформації та розробити спільно онлайн-курси щодо цифровізації громад на порталі “Дія. Цифрова освіта” [8]. Також Міністерство цифрової трансформації України

активно співпрацює з громадськими організаціями, зокрема з SocialBoost, у рамках Програми “Децентралізація приносить кращі результати та ефективність” (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Глобал Ком’юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Завдяки співпраці було розроблено безкоштовний освітній курс “Як громаді стати цифровою”, що знаходиться на порталі “Дія. Цифрова освіта” [3].

Таким чином, на даному етапі розвитку держави українська влада досить активно сприяє впровадженню діджитал-технологій в органах публічної влади, зокрема, на регіональному та місцевому рівнях, що передбачає формування зручних послуг та сервісів для всіх громадян, а також покращенню врядування в громадах. Безумовно, це істотно вдосконалив механізм взаємовідносин громадян з представниками органів влади.

Література:

1. Биркович Т.І., Биркович В.І., Кабанець О.С. Механізми публічного управління у сфері цифрових трансформацій. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488>

2. Дія.Цифрова Громада. Платформа цифрової трансформації регіонів України // Міністерство цифрової трансформації України, 2021. URL: <https://hromada.gov.ua/>

3. Мінцифра допоможе громадам стати цифровими за допомогою освітнього курсу // Офіційний веб-сайт Міністерство та Комітет цифрової трансформації України. 2021. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/vid-breningu-gromad-do-tsifrovoy-partitsipatsii-mintsifra-dopomozhe-gromadam-stati-tsifrovimi-za-dopomogoyu-osvitnogo-kursu>

4. Токар М. Ю. Актуальність сучасної цифрової комунікації для розвитку територіальних громад в Україні // Ефективність державного управління. 2021. № 67. с. 92-102. URL: <http://edu.lvivacademy.com/article/view/240258>

5. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#summary>

6. Цифрова трансформація регіонів: досвід Рівненщини // Рівненська обласна державна адміністрація. 2021. URL: <https://www.rv.gov.ua/news/cifrova-transformaciya-regioniv-dosvid-rivnenshchini>

7. Цифрова трансформація регіонів: які послуги отримали українці за рік // Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади

в Україні. 2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/cifrova-transformaciya-regioniv-yaki-poslugi-otrimali-ukrayinci-za-rik>

8. Цифровізація в регіонах і онлайн-курси для громад: Мінцифра та U-LEAD підписали меморандум // Портал Децентралізація. 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14126>

9. Ukraine. EGovernment Survey 2020: Digital Government in the Decade of Action for Sustainable Development. UN Department of Economic and Social Affairs (DESA). UN, New York, 2020. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine>

10. WIPO (2021). Global Innovation Index 2021: Tracking Innovation through the COVID-19 Crisis. Geneva: World Intellectual Property Organization. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021/ua.pdf

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-5>

**ДЕРЖАВНІ ПОСЛУГИ В СИСТЕМІ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ФУНКЦІЙ
ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ**

Васильковський О. Т.

*підполковник, старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін*

*Національної академії Національної гвардії України
м. Харків, Україна*

Проблема адміністративно-правового розуміння державної послуги, на наш погляд, багато в чому пов'язана з відсутністю цілісної і фундаментально розробленої теорії адміністративно-правових функцій органів виконавчої влади, в результаті чого виявилось досить складним гармонійно вбудувати нову форму їх реалізації в загальну систему адміністративного законодавства. Виникли певні колізії та неузгодженість норм адміністративного права, суперечлива практика їх тлумачення та правозастосування в адміністративно-правовій сфері і, як наслідок – незавершеність наукової дискусії про зміст поняття «державна послуга» та необхідність його переосмислення. В даний час, наприклад, вже знаходить контури логічного завершення давно